

ย่อข้อกำหนดตามคำพิพากษาชั้นวินิจฉัยอุทธรณ์คดีหมายเลขแดงที่ อม.อธ.๑/๒๕๖๖^๑

ปัญหาว่า คดีที่ผู้ถูกกล่าวหาให้การรับสารภาพ และศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีคำพิพากษาลงโทษผู้ถูกกล่าวหาตามคำร้องแล้ว ผู้ถูกกล่าวหาจะยื่นอุทธรณ์ว่าไม่ได้กระทำความผิดได้หรือไม่ ที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาเห็นว่า อุทธรณ์ของผู้ถูกกล่าวหาทำนองว่าไม่ได้กระทำความผิด เป็นอุทธรณ์ในปัญหาข้อเท็จจริงที่ผู้ถูกกล่าวหายกขึ้นใหม่ จึงเป็นการอุทธรณ์ในปัญหาข้อเท็จจริงที่ไม่ได้ยกขึ้นมาก่อนมาแล้วโดยชอบในศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง และอุทธรณ์ของผู้ถูกกล่าวหาเพียงขอให้ที่ประชุมใหญ่ของศาลฎีกาวินิจฉัยปัญหาดังกล่าวอีกครั้ง เป็นอุทธรณ์ที่มีโต้แย้งคำพิพากษาชั้นต้นว่าไม่ชอบอย่างไร จึงเป็นอุทธรณ์ที่ไม่ขัดแย้งและไม่เป็นสาระแก่คดีอันควรได้รับการวินิจฉัย ต้องห้ามตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๒๕ วรรคหนึ่ง ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๘ วรรคสาม จึงไม่รับวินิจฉัยให้

หมายเหตุ ^๒

๑. การพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองใช้ระบบไต่สวนเพื่อค้นหาความจริง^๓ ในคดีที่จำเลยให้การรับสารภาพตามฟ้อง แม้ข้อหาที่จำเลยรับสารภาพนั้นกฎหมายกำหนดอัตราโทษอย่างต่ำให้จำคุกน้อยกว่าห้าปีหรือโทษสถานที่เบากว่านั้น ศาลอาจเรียกพยานหลักฐานมาไต่สวนต่อไปเพื่อทราบถึงพฤติการณ์แห่งการกระทำความผิดจนกว่าจะพอใจว่าจำเลยกระทำความผิดจริงก็ได้ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๓๓ วรรคสี่ ซึ่งข้อนี้แตกต่างจากประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาที่บัญญัติถึงข้อหาที่กฎหมายกำหนดอัตราโทษอย่างต่ำให้จำคุกตั้งแต่ห้าปีขึ้นไปให้ต้องสืบพยานโจทก์ประกอบคำรับสารภาพ^๔

๒. ในคดีที่จำเลยให้การปฏิเสธ ถ้าจำเลยมีโต้แย้งพยานหลักฐานใด หรือโต้แย้งแต่ไม่มีเหตุแห่งการโต้แย้งโดยขัดแย้ง องค์คณะผู้พิพากษาจะมีคำสั่งให้รับฟังพยานหลักฐานนั้นโดยไม่ต้องไต่สวนก็ได้ แต่หากองค์คณะผู้พิพากษาเห็นเองว่ามีเหตุจำเป็นต้องไต่สวน องค์คณะผู้พิพากษาก็ดำเนินการไต่สวนพยานหลักฐานนั้นได้ ตามข้อกำหนดเกี่ยวกับการดำเนินคดีของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ข้อ ๒๓ วรรคสาม

๓. เมื่อจำเลยให้การรับสารภาพ คดีย่อมไม่มีขั้นตอนโต้แย้งพยานหลักฐานโจทก์ โดยหลักศาลย่อมรับฟังสำนวนการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ซึ่งนำมาเป็นหลักในการพิจารณาได้^๕ เว้นแต่มีเหตุสงสัยศาลจึงจะเรียกพยานหลักฐานมาไต่สวนตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญา

^๑ นายอภิชาติ คงชาติ ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลประจำกองผู้ช่วยผู้พิพากษาศาลฎีกา

^๒ ความเห็นทั้งหมดในบทความนี้เป็นความเห็นส่วนตัวของผู้เขียนและมิได้สะท้อนความเห็นใด ๆ ของส่วนราชการที่ผู้เขียนสังกัดอยู่

^๓ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๖ วรรคหนึ่ง

^๔ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

มาตรา ๑๗๖ ในชั้นพิจารณา ถ้าจำเลยให้การรับสารภาพตามฟ้อง ศาลจะพิพากษาโดยไม่สืบพยานหลักฐานต่อไปก็ได้ เว้นแต่คดีที่มีข้อหาในความผิดซึ่งจำเลยรับสารภาพนั้น กฎหมายกำหนดอัตราโทษอย่างต่ำให้จำคุกตั้งแต่ห้าปีขึ้นไปหรือโทษสถานที่หนักกว่านั้น ศาลต้องฟังพยานโจทก์จนกว่าจะพอใจว่าจำเลยได้กระทำความผิดจริง

^๕ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๖ วรรคสอง

ของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๓๓ วรรคสี่ ซึ่งกรณีนี้เป็นดุลพินิจของศาล ไม่ใช่ บทบังคับศาลเช่นเดียวกับ ป.วิ.อ. มาตรา ๑๗๖^๖

๔. การขอแก้ไขคำให้การจะต้องกระทำก่อนศาลชั้นต้นมีคำพิพากษาตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๖๓ วรรคสอง^๗ เมื่อจำเลยให้การรับสารภาพอันเป็นเหตุบรรเทาโทษ ซึ่งเป็นการดำเนินกระบวนการพิจารณาโดยชอบแล้ว ก็ไม่มีเหตุที่จะอุทธรณ์ขอให้ดำเนินกระบวนการใหม่

๕. เมื่อศาลพิพากษาลงโทษตามคำรับสารภาพของจำเลยโดยไม่สืบพยานหลักฐานต่อไป สำนวนคดี ก็ไม่มีพยานหลักฐานอื่นที่จะนำมาหักล้างสำนวนการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. กรณีจึงไม่มีข้อเท็จจริง ที่จำเลยจะนำมาโต้แย้งในชั้นอุทธรณ์ว่าไม่ได้กระทำความผิด ส่วนข้อกฎหมายนั้นจำเลยยังคงมีสิทธิยกขึ้น อุทธรณ์ได้^๘ อย่างไรก็ตาม ถ้าศาลเห็นว่าจำเลยมิได้กระทำความผิดหรือการกระทำของจำเลยไม่เป็นความผิด ศาลย่อมพิพากษายกฟ้องได้เสมอ^๙ เช่น คดีที่ผู้ถูกกล่าวหาไม่แสดงบัญชีเงินฝากที่คงเหลือเงินในบัญชีเพียง เล็กน้อยเมื่อเทียบกับบัญชีเงินฝากที่ผู้ถูกกล่าวหาได้ยื่นไว้ต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช.,^{๑๐} คดีที่ขาดอายุความ ทางอาญา,^{๑๑} หรือคดีที่มีกฎหมายบัญญัติใหม่ในภายหลังให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองไม่จำต้องยื่นบัญชี แสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินต่อไปอีก^{๑๒} เป็นต้น คำวินิจฉัยคดีนี้จึงมิได้ทำให้เสื่อมเสียแก่สิทธิของจำเลย ให้น้อยไปกว่าคดีอาญาทั่วไป

กรกฎาคม ๒๕๖๖

^๖ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๔๔๑๙-๔๔๒๐/๒๕๕๘ แม้คดีในส่วนของจำเลยที่ ๒ ในแต่ละฐานความผิดไม่ได้กำหนดอัตราโทษขั้นต่ำไว้ให้จำคุก ตั้งแต่ห้าปีขึ้นไปหรือโทษสถานที่หนักกว่านั้น ซึ่งศาลจะพิพากษาคดีไปโดยไม่สืบพยานหลักฐานต่อไปก็ได้ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๗๖ วรรคหนึ่ง ก็ตาม แต่บทบัญญัติดังกล่าวไม่ได้บังคับว่าศาลจะต้องพิพากษาคดีไปตามคำรับสารภาพของจำเลยโดยไม่จำต้องฟังพยานหลักฐาน ของโจทก์เสมอไปไม่ เพราะในคดีอาญาเป็นหน้าที่ของโจทก์ที่จะต้องนำพยานหลักฐานเข้าสืบเพื่อพิสูจน์ความผิดของจำเลยตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๗๔ ^๗ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๘๗๒๘/๒๕๕๘ จำเลยฎีกาขอถอนคำให้การเดิมและให้การใหม่เป็นรับสารภาพนั้น เป็นการขอแก้ไขคำให้การจากที่ให้การ ปฏิเสธเป็นให้การรับสารภาพ ซึ่งจำเลยไม่อาจกระทำได้ เพราะการแก้ไขคำให้การจะต้องกระทำก่อนศาลชั้นต้นมีคำพิพากษาคตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๖๓ วรรคสอง

^๘ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๒๑๔๘/๒๕๖๒ ปัญหาข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับความสงบเรียบร้อย จำเลยมีสิทธิยกขึ้นอ้างในชั้นอุทธรณ์ได้ และศาล อุทธรณ์ภาค ๑ ย่อมมีอำนาจหยิบยกขึ้นพิพากษายกฟ้องโจทก์ในคดีนี้ได้

^๙ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๑๘๐/๒๕๕๘ บทบัญญัติ ป.วิ.อ. มาตรา ๑๗๖ มิได้หมายความว่า เมื่อจำเลยให้การรับสารภาพแล้วจะต้องพิพากษาลงโทษ จำเลยเสมอไป ถ้าศาลเห็นว่าจำเลยมิได้กระทำความผิดหรือการกระทำของจำเลยไม่เป็นความผิด ศาลย่อมพิพากษายกฟ้องได้ ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๘๕ วรรคหนึ่ง

^{๑๐} คำพิพากษาศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง คดีหมายเลขแดงที่ อม. ๒๐๘/๒๕๖๒

^{๑๑} คำพิพากษาศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง คดีหมายเลขแดงที่ อม. ๒๒๓/๒๕๖๒

^{๑๒} คำพิพากษาศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง คดีหมายเลขแดงที่ อม. ๒๒๕/๒๕๖๒